

Krzysztof Walenta, Jerzy Kmieciński

Leśno, gm. Brusy, woj. bydgoskie.
Stanowiska nr 2, 1, 3

Informator Archeologiczny : badania 13, 129-130

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadził mgr Wojciech Łonak. Drugi sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na piaszczystej wydmie oblanej przez Liszwartę i wpadający do niej od zachodu Prąd. Teren Ośrodka Sportu i Rekreacji w Oleśnie.

Przekopano 2,5 ara powierzchni. W trakcie badań odkryto 14 jam, w ich wypełnisku odkryto niewielką ilość ceramiki i polepę.

Chronologia osady określona została na II w. n. e. Materiały i dokumentacja złożone zostały w Muzeum Regionalnym w Oleśnie.

Badania będą kontynuowane.

LESNO, gm. Brusy
woj. bydgoskie
Stanowiska nr 2, 1, 3

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr Krzysztof Walenta. Konsultacje naukowe doc. dr Jerzy Kmiecicki. Finansował WKZ w Bydgoszczy oraz Uniwersytet Łódzki. Piąty sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe kultury wielbarskiej - st. 2, cmentarzisko grobów książęcych - st. 1, osada kultury wielbarskiej - st. 3.

Badania prowadzono na trzech stanowiskach leśnieńskiego kompleksu osadniczego. Na stanowisku nr 1 - cmentarzysku grobów książęcych założono wykopy sondażowe w północnej części stanowiska. Przebadano łącznie 125 m². Odkryto następny grób książęcy. Jamę grobową o wymiarach 5 m x 2,5 m pokrywały fragmenty zniszczonego bruku. Na głębokości ok. 50 cm od powierzchni rysował się zarys kolistego wkopu rabunkowego, znajdującego się w centrum jamy. W wypełnisku wkopu odkryto fragmenty popielnicy kultury wielbarskiej, przepalone kości ludzkie, fragmenty przetopionych przedmiotów srebrnych, brązowych i szklanych.

Na głębokości ok. 90 cm od powierzchni zauważono zarys następnego wkopu, wydłużonego, obejmującego swym zasięgiem miejsce złożenia zwłok. Na głębokości 165 cm od powierzchni odkryto niewielkie naczynie baniaste /wys. ok. 11 cm/. Na głębokości ok. 200 cm w wypełnisku wkopu odkryto gliniany przęslik i fragment brązowej sprężyny zamka skrzyneczki. Na głębokości 220 cm w północnej części jamy grobowej na granicy wkopu rabunkowego odkryto szklany puchar bardzo źle zachowany. Obok znajdowała się importowana gliniana czarka z dwoma uszkami na brzuścu, zdobiona niewielkimi guzkami, osadzona na prostej nóżce. Powierzchnia naczyń pokryta była zieloną polewą. Wnętrze pokryte brunatno-zieloną polewą. Naczynie było spękane i w kilku miejscach posiadało niewielkie ubytki. Omawiany typ naczyń nie posiada jak do tej pory analogii z obszaru Pomorza i należy niewątpliwie do wyrobów prowincjonalnorzymskich. Jama grobowa zniknęła na głębokości 245 cm od powierzchni.

Na stanowisku nr 2 - cmentarzysku kurhanowym badania prowadzono na kurhanach nr 2 i 7 oraz w części płaskiej cmentarzyska, gdzie odkryto piwieńców kamiennych. Wymienione kurhany reprezentowały typ kurhanu b nasypie ziemnym bez żadnych dodatkowych konstrukcji. W kurhanie nr 2 odkryto grób szkieletowy, niestety wyrabowany. W grobie zachowały się jedynie fragmenty kości czaszki i fragmenty szczątków organicznych. W kurhanie nr 7 odkryto grób popielnicowy. Popielnica dobrze zachowana reprezentowała typ naczynia silnie profilowanego, krawędź wychylona na zewnątrz. Szyjka naczynia oddzielona od brzuśca listwą plastyczną. Partie brzuśca między listwą a największą wydętością zdobione ornamentem szachownicowym z jednej strony, z drugiej ornamentem trójkątów wyznaczających linię łamaną. W popielnicy obok przepalonych kości znajdowały się: brązowa zapinka oczkowata oraz sprzączka do pasa. Niezwykle interesujące okazały się wyniki badań w płaskiej części cmentarzyska, gdzie odkryto pięć wieńcy kamiennych.

Najbardziej interesujący okazał się wieńiec kamienny nr 2 o średnicy 7 m. W odległości ok. 1 m od wieńca znajdował się pas czarno-szarej ziemi przemieszanej z drobnymi węgielkami drzewnymi, otaczający wieńiec na całym obwodzie z niewielką przerwą od strony południowej. W centrum wieńca znajdował się grób szkieletowy. Szczątki kostne uległy całkowitemu rozkładowi. Na wyposażenie grobu składało się: brązowa zapinka Alm. V, fr. drewnianej skrzyneczki z brązowymi okuciami, brązowa szpila w drewnianej pochewce. Omówiony powyżej grób szkieletowy niszczył wcześniejszy grób popielnicowy, o czym świadczą liczne fragmenty naczyń i przepalone kości ludzkie, znajdowane w wypełnisku jamy grobowej. Także groby szkieletowe stwierdzono w wieńcach nr 3 i 5. W obu wypadkach groby były wyrabowane, zachowały się jedynie nieliczne zabytki, jak fr. szpil czy sprzączka do pasa.

W wieńcu kamiennym nr 4 odkryto grób ciałopalny z zasypanym stosem i w tym wypadku jama grobowa naruszona była wkopem.

W wieńcu nr 6 zachowanym fragmentarycznie nie stwierdzono pochówku.

Na stanowisku nr 3 - osadzie kultury wielbarskiej badaniami objęto powierzchnię 200 m². W bieżącym roku przed rozpoczęciem prac eksploacyjnych wykonano pomiary elektrooporowe. Po usunięciu warstwy próchnicy odsłonięto jedenaście jam i pięć palenisk. W palenisku nr 1 wystąpiły fragmenty żużli żelaznych.

W jamach występowały liczne ułamki ceramiki oraz w kilku przypadkach przepalone kości zwierzęce.

Prace badawcze będą kontynuowane.

ŁAJSKI,
woj. warszawskie

P. P. Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie